

Zuzana Bandúrová:

Sólo pre flautu v tvorbe českých a slovenských autorov po roku 1989

Disertační práce, HAMU Praha 2015, počítačový tisk, 137 stran textu a dokumentačního aparátu, 26 stran příloh, celkem 163 stran

Oponentský posudek

Soudě dle závěru disertace (Záver, s. 130-131) bylo hlavním úkolem posuzovaného spisu podrobně obeznámit interpreta-flétnistu i širší odbornou veřejnost s tvorbou pro příčnou flétnu českých a slovenských autorů po roce 1989 a kontextem jejich vzniku. Tohoto úkolu se disertační spis Zuzany Bandúrové zhostil vcelku úspěšně. Časové vymezení je historicky zdůvodnitelné (byť jeho podrobnějšímu vyargumentování se autorka v úvodu své práce mohla věnovat podrobněji), na druhém konci časového intervalu pochopitelně otevřené. Autorka dovádí své údaje prakticky až do současnosti a reflektuje tak příslušnou tvorbu v uplynulém čtvrtstoletí. Eviduje celkem 77 autorských jmen a zhruba 120 skladeb, což je pozoruhodný počet. Takto se nesporně zkvalitňuje informovanost hudební obce, zejména interpretů, o existující, eventuálně dostupné (což, jak ze spisu vyplývá, není totéž) hudební literatuře. Disertace pojednává v podstatě o veškeré tvorbě, v níž má flétna pozici sólového nástroje, tedy od skladeb pro flétnu sólo přes flétnu s dalším („doprovodným-spolupracujícím“) nástrojem, flétnu a smyčcové kvarteto, flétnu a elektroniku až po skladby pro sólovou flétnu a orchestr.

Základem spisu je něco jako komentovaný soupis, podrobnějšímu analytickému průzkumu je podrobena pochopitelně toliko malá část skladeb, s níž má autorka jako interpret osobní zkušenost nebo k nim získala podrobnější údaje od jiných interpretů, eventuálně od autorů samotných.

CHVÁLA:

Práce má přehlednou strukturu: pět hlavních kapitol (formálně dále nečleněných) je zarámováno obligátním úvodem a závěrem, následuje dokumentační aparát – bibliografie, seznam použitých zkratk, osobní rejstřík skladatelů. Cennou součástí dokumentačního aparátu je právě jmenný rejstřík autorů, který velmi usnadňuje rychlou orientaci v textu. Jednotlivé kapitoly představují de facto různé objemné katalogizační záznamy – od prostých záznamů uvádějících základní údaje o dotyčné skladbě až k záznamům komentovaným, z nichž některé obsahují i stručnou analýzu dotyčné skladby, zejména z interpretačního hlediska. Pochvalu zaslouží jazyková a stylistická úroveň spisu s minimem technických chyb.

NÁMITKY:

Určitý problém posuzovaného spisu spatřuji v tom, že až na menšinu případů nepřekračuje limity pouhého soupisu dotyčných skladeb, rozšířeného, pravda, ve většině případů o doplňkový komentář. Ten přináší především údaje o historických okolnostech vzniku dotyčné skladby, o jejích provedeních, interpretech, dedikantech, vydáních, ... Základní katalogizační údaje jsou v drtivé většině případů uvedeny (to je velmi cenné!), rozšiřující komentáře jsou nicméně dosti nevyvážené a přinášejí informace různého druhu, tak jak je autorka případ od případu získala a nemají už tu soustavnost, jakou mají základní katalogizační data. Z vlastní zkušenosti vím, jak pracné je získat potřebné údaje právě k tvorbě současné nebo blízce nedávné, která není doposud v literatuře zpracována. Jenže to je právě úkol disertačních nebo diplomních spisů, které by měly takovouto „proceduru“ získávání a pořádání zprvu nutně nevyvážených, ba často chaotických údajů zahájit a vytvořit tak potřebné badatelské zázemí pro další výzkum. Cenné jsou samozřejmě i údaje o struktuře skladeb, o kompozičních i o interpretačních technikách, s nimiž skladatel v dotyčné skladbě pracuje a počítá. Tyto údaje najdeme ve spisu pochopitelně pouze v položkách, s nimiž má autorka disertace osobní hráčskou zkušenost eventuálně tam, kde jí sami autoři tyto údaje poskytli. V této vrstvě textu

by bylo v disertaci ještě mnohé k vylepšení – včetně problémů formulačních a terminologických. Zde bych uvedl konkrétní připomínky, které se eventuálně mohou promítnout do diskuse při obhajobě:

- 1) Pozor na titulní list: přidělovaný titul není PhDr. , nýbrž Ph.D. Tento detail lze snadno vyřešit zaretušováním nadbytečného“r“ a doplnit tečku před a za „D“. Je to formálně důležité! Samozřejmě, ideální by bylo titulní list přepsat a znovu vytisknout, leč spis je už svázaný a způsobilo by to nejspíš komplikace.
- 2) Terminologické problémy: „postmodernistická skladba“ (s. 25, 57 a jinde) – co tím autorka myslí?
- 3) „neoklasicistický“ (s. 30) – to je přímo odpudivá terminologická „tasemnice“ – stačí snad „neklasický“
- 4) „viaczvuky“ – to je, soudím, totéž co multifoniky (s. 26 – Ivan Buffa). Mýlím-li se, ať mě o tom autorka při obhajobě přesvědčí
- 5) některé charakteristiky skladeb (stylově-technické) nejsou dostatečně srozumitelné: *Fantazijná kompozícia s použitím moderných prvkov flautovej hry jako pizzikato....* (s. 29, objasnit – pojem tradičně náleží do oblasti hry na smyčcové nástroje – je tedy do flétnové techniky přenesený, na což je třeba upozornit, spis nebudou čist pouze flétnisté)
6. „*atonálna skladbička, skomponovaná v duchu európskej hudby 2. polovice 20. storočia*“ – opět terminologicky velmi vágní formulace
7. s. 34: co je to „*12 – tónový rad s voľným postupom*“ ? (Feld). S odbornými termíny nelze libovolně žonglovat
8. pozor na občasně překlapy: „*Vlase pathétique....*“ – s. 33 Feld. Takovýchto drobností je v disertaci naštěstí jen velmi málo.

Bibliografie spoléhá především na internetové zdroje (což je správné), poněkud přitom ovšem opomíjí zdroje publikované tiskem - ať už formou knižních titulů nebo formou časopiseckých statí. Je-li například v autorčině bibliografii práce Z. Martinákové o slovenských skladatelích po roce 1900, měla se zde vyskytnout např. i knížka Čeští skladatelé současnosti a to i přesto, že vyšla už v roce 1985: mnozí ze zde uvedených autorů tehdy mladší generace tvořili ještě po roce 1989. Za zmínku by stála i malá brožurka Mladí čeští skladatelé z roku 1983 a to za stejných důvodů. Souhrnným pojednáním typu spisu Z. Martinákové česká muzikologická literatura, pravda, nedisponuje.

Výkladový text je doplněn několika víceméně ilustrativními přílohami, z nichž informačně cenné jsou rozhovory se dvěma významnými skladatelskými osobnostmi starší generace – Vladimírem Bokesem a Markem Kopelentem. Samy o sobě jsou rozhovory vcelku dobře vedené a přinášejí řadu zajímavých údajů, nicméně do celkové struktury disertace příliš nezapadají. Týkají se problémů obecnějšího charakteru s ohledem na vývoj hudební kultury u nás a na Slovensku po listopadu 1989. Jejich umístění do příloh je tudíž zcela správné.

SUMMA SUMMARUM:

Disertační spis Zuzany Bandúrové *Sólo pre flautu v tvorbe českých a slovenských autorov po roku 1989* představuje solidní badatelský výkon, který svou základní, tj. především dokumentační funkci jistě plní a nejspíš i v budoucnu bude plnit. V ostatních parametrech výkladového textu mu k dokonalosti ještě ledacos chybí. I přesto ho však mohu s klidným svědomím doporučit k obhajobě.

V Praze 18. května 2015

Jaromír Havlík